

**НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БЕЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ**

Кафедра економіки повітряного транспорту

**Методичні рекомендації для підготовки студента
до практичних занять**

з дисципліни «Адаптивна економіка»

для здобувачів 2 курсу

Освітньо-професійна програма: «Економіка підприємства»
Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність 051 «Економіка»

Укладач: к.е.н., ст. викладач Ковальчук А.М.

(науковий ступінь, вчене звання, П.І.Б. викладача)

Розглянуто та схвалено

на засіданні кафедри

економіки повітряного транспорту

(повна назва кафедри)

Протокол № _____ від «___» _____ 2021 р.

Завідувач кафедри _____ О.В. Ареф'єва

ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Методичні рекомендації підготовлено відповідно до програми навчальної дисципліни «Адаптивна економіка» для студентів спеціальності 051 Економіка, освітньо-професійної програми «Економіка підприємства».

Основною метою навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців теоретичних знань щодо процесів адаптивної економіки на макрорівні та адаптивного управління підприємством на мікрорівні для формування навичок дослідження і розв'язання економічних проблем в конкурентних умовах.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- поглиблення знань щодо теоретичних основ адаптивної економіки;
- вивчення основних принципів, методів та характеристик адаптації економічної системи на макро- та мікро- рівнях;
- визначення впливу факторів на формування моделі адаптивної економіки
- дослідження основних впливів економічних криз на адаптацію економічної системи країни
- вивчення основ адаптації підприємств у динамічних змінних умовах господарювання.

Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна:

- самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення;
- пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати;
- аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних відносин;
- застосовувати набуті знання з адаптивної економіки для управління процесами діяльності підприємства;
- обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна:

- здатність виявляти знання та розуміння проблем адаптації економіки та, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях;
- розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки;
- розуміння особливостей інституційного забезпечення адаптивної економіки;
- знати теорії економічного розвитку та їх вплив на формування адаптивної економіки
- знати адаптивний механізм управління підприємством.

Методичні вказівки складено для надання студенту необхідної методичної допомоги щодо організації ефективної роботи з вивчення дисципліни, виконання домашнього завдання та підготовки до складання іспиту.

МОДУЛЬ І
«Особливості адаптивної економіки на макрорівні та на мікрорівні»

Практичне заняття 1
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АДАПТИВНОЇ ЕКОНОМІКИ

План

1. Характеристика поняття "Адаптація"
2. Адаптивність як економічна категорія
3. Характеристика економічних суб'єктів
4. Типи економічних систем, їх характеристика
5. Сутність адаптивної економіки як нової моделі економіки
6. Формування ринкової економіки під впливом змін та адаптацій до них
7. Принципи адаптивної економіки
8. Функції адаптивної економіки
9. Методи досягнення адаптивної економіки
10. Фактори формування адаптивної економіки

Тести:

1. Адаптація це:-
 - А) короткий виклад змісту книги, статті, розробки, звіту тощо
 - Б) це форма організації економічної діяльності людей і організацій для спільного досягнення загальних цілей або задоволення потреб
 - В) комплекс суспільних наукових дисциплін про господарство, а саме — виробництво, розподіл і споживання товарів та послуг
 - Г) реакція на зміну умов, яка протидіє можливому зниженню ефективності поведінки системи
2. Приватна (лінійна) адаптація це:
 - А) адаптація, яка потребує зміни управління, перевизначення пріоритетів, встановлення нових взаємозв'язків, перепланування операцій на підставі системного підходу
 - Б) адаптація, яка спрямована на визначення окремих чинників без їхнього взаємного узгодження та яка не потребує кардинальної перебудови наявної схеми функціонування об'єкта
 - В) адаптація, спрямована на вирішення проблеми, що «ініціювала» потребу в адаптації
 - Г) адаптація, яка спрямована на зміну самого об'єкта адаптації та яка потребує реорганізації системи, що адаптується
3. Системна (багаторівнева) адаптація це:
 - А) адаптація, спрямована на вирішення проблеми, що «ініціювала» потребу в адаптації
 - Б) адаптація, за якій вплив зовнішнього середовища компенсується за рахунок внутрішньої активності об'єкта адаптації, що дає йому змогу виконати наближення до бажаного стану через використання відомого й наявного в даний момент впливу факторів зовнішнього середовища
 - В) адаптація, яка потребує зміни управління, перевизначення пріоритетів, встановлення нових взаємозв'язків, перепланування операцій на підставі системного підходу

Г) адаптація, яка виникає у випадку, коли об'єкт, володіючи всім необхідним і маючи це в своєму розпорядженні, може одночасно виступати в ролі суб'єкта управління, що дає йому змогу реалізувати підхід, який базується на передбаченні подій і майбутньої ситуації

4. Проблемна адаптація це:

А) адаптація, спрямована на вирішення проблеми, що «ініціювала» потребу в адаптації

Б) адаптація, яка потребує зміни управління, перевизначення пріоритетів, встановлення нових взаємозв'язків, перепланування операцій на підставі системного підходу

В) адаптація, яка потрібна при впливі зовнішнього середовища на об'єкт адаптації, тому відповідна реакція – традиційний підхід, пов'язаний зі зміною його внутрішнього середовища

Г) адаптація, яка спрямована на зміну самого об'єкта адаптації та яка потребує реорганізації системи, що адаптується

5. Комплексна адаптація це:

А) адаптація, яка виникає при появі потреби у зміні продукту виробництва, коли необхідні зміни в умовах внутрішнього середовища для отримання очікуваного рівня результатів на виході виробничої системи

Б) адаптація, яка спрямована на зміну самого об'єкта адаптації та яка потребує реорганізації системи, що адаптується

В) адаптація, яка виникає у випадку, коли об'єкт, володіючи всім необхідним і маючи це в своєму розпорядженні, може одночасно виступати в ролі суб'єкта управління, що дає йому змогу реалізувати підхід, який базується на передбаченні подій і майбутньої ситуації

Г) адаптація, яка спрямована на визначення окремих чинників без їхнього взаємного узгодження та яка не потребує кардинальної перебудови наявної схеми функціонування об'єкта

6. Продуктова (результативна) адаптація це:

А) адаптація, яка спрямована на зміну самого об'єкта адаптації та яка потребує реорганізації системи, що адаптується

Б) адаптація, яка потрібна при впливі зовнішнього середовища на об'єкт адаптації, тому відповідна реакція – традиційний підхід, пов'язаний зі зміною його внутрішнього середовища

В) адаптація, за якій вплив зовнішнього середовища компенсується за рахунок внутрішньої активності об'єкта адаптації, що дає йому змогу виконати наближення до бажаного стану через використання відомого й наявного в даний момент впливу факторів зовнішнього середовища

Г) адаптація, яка виникає при появі потреби у зміні продукту виробництва, коли необхідні зміни в умовах внутрішнього середовища для отримання очікуваного рівня результатів на виході виробничої системи

7. «Класична» адаптація це:

А) адаптація, яка спрямована на визначення окремих чинників без їхнього взаємного узгодження та яка не потребує кардинальної перебудови наявної схеми функціонування об'єкта

Б) адаптація, яка потрібна при впливі зовнішнього середовища на об'єкт адаптації, тому відповідна реакція – традиційний підхід, пов'язаний зі зміною його внутрішнього середовища

В) адаптація, яка потребує зміни управління, перевизначення пріоритетів, встановлення нових взаємозв'язків, перепланування операцій на підставі системного підходу

Г) адаптація, яка виникає у випадку, коли об'єкт, володіючи всім необхідним і маючи це в своєму розпорядженні, може одночасно виступати в ролі суб'єкта управління, що дає йому змогу реалізувати підхід, який базується на передбаченні подій і майбутньої ситуації

8. Програмна адаптація це:

А) адаптація, яка спрямована на зміну самого об'єкта адаптації та яка потребує реорганізації системи, що адаптується

Б) проблемна адаптація – адаптація, спрямована на вирішення проблеми, що «ініціювала» потребу в адаптації

В) адаптація, за якій вплив зовнішнього середовища компенсується за рахунок внутрішньої активності об'єкта адаптації, що дає йому змогу виконати наближення до бажаного стану через використання відомого й наявного в даний момент впливу факторів зовнішнього середовища

Г) адаптація, яка виникає у випадку, коли об'єкт, володіючи всім необхідним і маючи це в своєму розпорядженні, може одночасно виступати в ролі суб'єкта управління, що дає йому змогу реалізувати підхід, який базується на передбаченні подій і майбутньої ситуації

9. Толерантна адаптація це:

А) адаптація, яка виникає у випадку, коли об'єкт, володіючи всім необхідним і маючи це в своєму розпорядженні, може одночасно виступати в ролі суб'єкта управління, що дає йому змогу реалізувати підхід, який базується на передбаченні подій і майбутньої ситуації

Б) адаптація, яка спрямована на зміну самого об'єкта адаптації та яка потребує реорганізації системи, що адаптується

В) адаптація, яка потрібна при впливі зовнішнього середовища на об'єкт адаптації, тому відповідна реакція – традиційний підхід, пов'язаний зі зміною його внутрішнього середовища

Г) адаптація, яка потребує зміни управління, перевизначення пріоритетів, встановлення нових взаємозв'язків, перепланування операцій на підставі системного підходу

10. Адаптивна система; як системи, які адаптуються, не обрані такі: (виберіть не правильний варіант)

- А) біологічна
- Б) економічна
- В) соціальна
- Г) хімічна

Запитання та завдання для самоперевірки

1. Поясніть різне тлумачення змістовної характеристики адаптації.
2. Розкрийте еволюцію поняття «адаптивна економіка».
3. Охарактеризуйте основні підходи до визначення сутності і «адаптивності»
4. Наведіть основні підходи до класифікації принципів адаптації

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2

ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ЯК ОСНОВА АДАПТИВНОСТІ ЕКОНОМІКИ

План

1. Розкрийте сутність економічного розвитку.
2. Характеристика показників економічного розвитку.
3. Адаптивність економіки відповідно до показників економічного розвитку.
4. Теорії економічного розвитку.
5. Теорія А.Сміта та адаптація до неї
6. Вчення Карла Маркса та економічні адаптації до неї
7. Теорії Дж. Кейнса як основа економічних адаптацій ХХ ст.
8. Сучасні теорії економічного розвитку та їх вплив на формування адаптивної економіки.

Тести:

1. До якого сектору економіки відносяться всі види діяльності, що надають послуги?
А) третинного
Б) вторинного
В) первинного
Г) четвертинного
2. Постійний перехід національної економіки країни від одних етапів до інших, що супроводжується значними зрушеннями в господарській сфері суспільства називається...
А) територіальним поділом праці
Б) індексом людського розвитку
В) валовим внутрішнім продуктом
Г) економічним розвитком країни
3. Який сектор економіки охоплює переробну промисловість, електро-, газо- і водопостачання та будівництво?
А) третинного
Б) вторинного
В) первинного
Г) четвертинного
4. Виберіть правильне твердження.
А) економіка може розвиватися тільки інтенсивним шляхом
Б) економіка може розвиватися екстенсивним або інтенсивним шляхом
В) економіка може розвиватися тільки екстенсивним шляхом

Г) економіка може розвиватися екстенсивним, інтенсивним або імпульсивним шляхом

5. Що таке індекс людського розвитку?

А) сукупна вартість всіх товарів і послуг, вироблених протягом року на території держави, з урахуванням доходів, отриманих громадянами країни за кордоном та за виключенням доходів, що вивезені з країни іноземцями

Б) сукупна вартість за ринковими цінами усього обсягу товарів і послуг, вироблених і реалізованих у країні за рік, враховуючи надходження від їх експорту та імпорту

В) постійний перехід національної економіки країни від одних етапів до інших, що супроводжується значними зрушеннями в господарській сфері суспільства

Г) інтегральний показник, що розраховується щорічно для міждержавного порівняння і вимірювання рівня життя, грамотності, освіченості і довголіття, як основних характеристик людського потенціалу досліджуваної території

6. Який шлях розвитку економіки базується на впровадженні новітніх досягнень науково-технічного прогресу у виробництво, застосуванні нових технологій і матеріалів, підвищенні рівня освіти й кваліфікації працівників, поліпшенні організації виробництва?

А) інтенсивний

Б) імпульсивний

В) агресивний

Г) екстенсивний

7. Що належить до сфери послуг?

А) будівництво

Б) промисловість

В) торгівля

Г) лісове господарство

8. Який шлях розвитку економіки передбачає збільшення обсягів виробництва завдяки кількісному приросту виробничої бази, а не якісному її переоснащенню?

інтенсивний

імпульсивний

агресивний

Г) екстенсивний

9. Скільки груп країн світу розрізняють залежно від значення індексу людського розвитку?

А) 4

Б) 10

В) 2

Г) 6

10. До якого сектору економіки зараховують сільське, лісове, рибне господарства та видобувну промисловість?

А) третинного

- Б) вторинного
- В) первинного
- Г) четвертинного

Запитання та завдання для самоперевірки

1. Розкрийте особливості системного підходу до характеристики економічного розвитку.
2. Класифікація показників економічного розвитку.
3. Опишіть основні фактори національної економіки, які впливають на формування адаптивної економіки.
4. Охарактеризуйте класичну теорію економіки.
5. Опишіть економічні моделі адаптації до циклів економічного розвитку

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3 РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ ЯК ОСНОВА ЇЇ АДАПТАЦІЇ

План

1. Охарактеризуйте сутність регулювання економіки.
2. Опишіть методи регулювання економіки.
3. Охарактеризуйте форми регулювання економіки.
4. Інститути регулювання економіки та їх роль у формуванні адаптивної економіки.
5. Процес адаптації економіки під впливом регулювання економіки.

Тести:

1. Організуючий і регулюючий вплив держави на економічну діяльність суб'єктів ринку з метою її впорядкування та підвищення результативності –
 - А) державне управління економікою
 - Б) управління економікою
 - В) економічне регулювання
 - Г) регулювання економічної системи

2. Діяльність держави щодо створення правових, економічних і соціальних передумов, необхідних для функціонування економічного механізму згідно з цілями й пріоритетами державної економічної політики – це
 - А) державне управління економікою
 - Б) державне регулювання економіки
 - В) економічне регулювання
 - Г) регулювання економічної системи

3. За формами впливу на суб'єкти ринку методи державного регулювання можна розділити на:
 - А) правові, адміністративні і економічні методи
 - Б) довгострокове регулювання та короткострокове регулювання
 - В) методи прямого впливу та методи опосередкованого впливу
 - Г) цифрові, регуляторні та адміністративні методи

4. Залежно від строкової розмовності розрізняють такі форми регулювання економіки:

- А) правові, адміністративні і економічні методи
- Б) довгострокове регулювання та короткострокове регулювання
- В) методи прямого впливу та методи опосередкованого впливу
- Г) цифрові, регуляторні та адміністративні методи

5. Економічні методи державного регулювання поділяються на:

- А) методи грошово-кредитної та бюджетної політики
- Б) правові та адміністративні методи
- В) цифрові, регуляторні та адміністративні методи
- Г) методи ліцензування, квотування, стимулювання

Запитання та завдання для самоперевірки

1. Наведіть визначення поняття «регулювання економіки».
2. Опишіть рівні регулювання економіки.
3. Поясніть, яким чином впливає регулювання економіки на стан її адаптивності.
4. Розкрийте зміст національних інститутів регулювання економіки та їх ролі у становленні адаптивної економіки індикаторних методів аналізу потенціалу підприємства.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4

УПРАВЛІННЯ ЦИФРОВІЗАЦІЄЮ В УМОВАХ АДАПТИВНОЇ ЕКОНОМІКИ

План

1. Розкрийте основні поняття цифровізації економіки.
2. Визначить тенденції адаптації економіки під впливом цифровізації.
3. Виклики та можливості цифрових трендів для України.
4. Адаптивні сценарії розвитку цифрової економіки України.
5. Проекти цифрової трансформації в Україні. Ризики цифровізації.
6. Оцінка макроефектів від цифровізації для ключових стейкхолдерів.

Тести

1. Тип економіки, де ключовими факторами та засобами виробництва є цифрові дані та мережеві транзакції, а також їх використання як ресурсу, що дає змогу істотно збільшити ефективність та продуктивність діяльності та цінність для отриманих продуктів та послуг – це

- А. адаптивна економіка
- В. цифрова економіка
- С. перехідна економіка
- Д. транзитивна економіка

2. Перетворення наявних аналогових (іноді електронних) продуктів, процесів та бізнес-моделей організації, в основі якої лежить ефективне використання цифрових технологій - це

- А. адаптивність
- В. цифрові технології

- C. цифрова трансформація
 - D. технологічна трансформація
3. Інтеграцію цифрових технологій у всі сфери бізнесу – це
 - A. адаптивність
 - B. цифрові технології
 - C. технологічна трансформація
 - D. цифрова трансформація
 4. Суспільство, яке інтенсивно та продуктивно використовує цифрові технології для власних потреб – це
 - A. цифрове суспільство
 - B. трансформаційне суспільство
 - C. адаптивне суспільство
 - D. оцифроване суспільство
 5. Основні принципи цифровізації сформульовано відповідно до
 - A. Господарського кодексу
 - B. Програми впровадження цифрової економіки в Україні
 - C. Стратегії економічного розвитку територій
 - D. Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України

Запитання та завдання для самоперевірки

1. Розкрийте зміст та сутність основних понять цифровізації економіки
2. Переваги цифровізації для населення
3. Опишіть переваги та недоліки цифровізації для підприємств.
4. Опишіть переваги та недоліки цифровізації для економіки країни на національному рівні .
5. Охарактеризуйте основні загрози та виклики цифровізації економіки.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5

АДАПТАЦІЯ ЕКОНОМІКИ ДО ВИКЛИКІВ ЕКОНОМІЧНИХ КРИЗ

План

1. Характеристика сутності та основні поняття економічної кризи.
2. Економічні кризи як фактор формування адаптивної економіки.
3. Вплив фінансової кризи на економіку країни в умовах глобалізації.
4. Адаптація економіки в умовах фінансової кризи.
5. Трансформація економіки під впливом наслідків фінансової кризи.

Тести:

1. *В першу чергу різко зростає дефіцит обігових фінансових ресурсів або ліквідності-це?*
 - A. фінансова криза
 - B. економічна криза
 - C. світова криза
 - D. політична нестабільність

2. *Різке порушення існуючої рівноваги в економічній системі внаслідок диспропорцій, що зростають-це?*
- A. фінансова криза
 - B. економічна криза
 - C. світова криза
 - D. політична нестабільність
3. *Що є центром фінансових криз ?*
- A. нестабільність
 - B. соціальний внесок
 - C. загальний капітал
 - D. грошовий капітал
4. *Що є безпосередньою сферою прояви фінансових криз?*
- A. фінансова одиниця
 - B. загальна сфера економіки
 - C. внутрішня сфера економіки
 - D. кредитні установи та державні фінанси.
5. *Глибокий розлад кредитно-фінансових систем в цілому ряді країн, що приводить до різких диспропорцій у міжнародних валютно- кредитних системах і переривчастості їх функціонування-це?*
- A. фінансова криза
 - B. міжнародна фінансова криза
 - C. світова криза
 - D. політична нестабільність

Запитання та завдання для самоперевірки

1. Розкрийте зміст інструментів запобігання економічних криз.
2. Охарактеризуйте методи виходу економіки країни за економічної кризи.
3. Розкрийте зміст впливу глобалізації на економічні кризи.
4. Поясніть, як визначається ступінь впливу на економіку країни економічної кризи

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 6 АДАПТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

План

1. Сутність, завдання та принципи адаптивного управління.
2. Цикл адаптивного управління підприємством.
3. Адаптивні системи управління підприємством та їх принципи.
4. Інструменти та методи адаптивного управління підприємством.
5. Адаптивні моделі управління підприємством.

Тести:

1. Сукупність дій і методів, що характеризуються здатністю управляючої системи реагувати на зміну зовнішнього середовища –
 - А) переривне управління
 - Б) логістичне управління
 - В) менеджмент
 - Г) адаптивне управління

2. Пошук найефективніших варіантів ухвалення і виконання рішення, направлено на функціонування й розвиток підприємств у конкурентному середовищі – це
 - А) мета адаптивного управління
 - Б) завдання адаптивного управління
 - В) об'єкт адаптивного управління
 - Г) суб'єкт адаптивного управління

3. Підтримка внутрішньої стабільності системи в умовах постійно змінного зовнішнього середовища – це
 - А) мета адаптивного управління
 - Б) завдання адаптивного управління
 - В) об'єкт адаптивного управління
 - Г) суб'єкт адаптивного управління

4. Головне завдання адаптивного управління – це
 - А) пошук найефективніших варіантів ухвалення і виконання рішення, направлено на функціонування й розвиток підприємств у конкурентному середовищі
 - Б) підтримка внутрішньої стабільності системи в умовах постійно змінного зовнішнього середовища
 - В) сукупність дій і методів, що характеризуються здатністю управляючої системи реагувати на зміну зовнішнього середовища
 - Г) чинити опір внутрішнім та зовнішнім факторам розвитку підприємства

5. Метою адаптивного управління є:
 - А) пошук найефективніших варіантів ухвалення і виконання рішення, направлено на функціонування й розвиток підприємств у конкурентному середовищі
 - Б) чинити опір внутрішнім та зовнішнім факторам розвитку підприємства
 - В) сукупність дій і методів, що характеризуються здатністю управляючої системи реагувати на зміну зовнішнього середовища

Г) підтримка внутрішньої стабільності системи в умовах постійно змінного зовнішнього середовища

Запитання та завдання для самоперевірки

1. Розкрийте сутність, завдання та принципи адаптивного управління.
2. Охарактеризуйте цикл адаптивного управління підприємством
3. Розкрийте зміст адаптивних систем управління підприємством та їх принципи.
4. Розкрийте основні інструменти та методи адаптивного управління підприємством

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 7 ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ АДАПТИВНОЇ ЕКОНОМІКИ

План

1. Процеси адаптації на підприємстві.
2. Причини адаптації підприємства.
3. Адаптація до умов зовнішнього середовища діяльності підприємства.
4. Економічна безпека підприємства.
5. Роль адаптації підприємства (його структурних підрозділів) у забезпеченні економічної безпеки.

Тести

1. Показники економічної безпеки – це
 - А. найбільш важливі параметри, які дають уявлення про стан економічної системи, її стійкість та мобільність
 - В. ресурси економічної діяльності та активи резидентів країни
 - С. соціально-ринкова орієнтація та динамічний розвиток економіки
 - Д. прогнозування загроз економічній безпеці, усунення деформацій в структурі національної економіки
2. Заходами щодо забезпечення економічної безпеки є:
 - А. прогнозування загроз економічній безпеці, усунення деформацій в структурі національної економіки
 - В. найбільш важливі параметри, які дають уявлення про стан економічної системи, її стійкість та мобільність
 - С. темпи зростання ВВП, рівень та якість життя населення
 - Д. стабільність грошово-кредитної системи та національної валюти, динамічний розвиток економіки
3. Рівень та якість життя населення, темпи зростання ВВП, конкурентоспроможність у контексті економічної безпеки є:
 - А. об'єктами економічної безпеки
 - В. суб'єктами економічної безпеки
 - С. показниками економічної безпеки
 - Д. заходами економічної безпеки
4. Принципами забезпечення економічної безпеки країни є:

- A. баланс економічних інтересів особи, сім'ї, суспільства, держави; своєчасність і адекватність заходів, пов'язаних із відверненням загроз і захистом національних економічних інтересів
 - B. транспарентність, субсидіарність, законність здійснення рішень
 - C. реалізація заходів щодо запобігання виникненню загроз економічній безпеці; розроблення комплексних державних заходів щодо виходу країни із зони небезпеки
 - D. єдності, повноти, рівності та відкритості
5. У кризові періоди розвитку найбільшу небезпеку для підприємства представляє:
- A. руйнування його потенціалу (виробничого, технологічного, науково-технічного і кадрового), як головного фактору життєдіяльності підприємства, його можливостей
 - B. огороження підприємницьких структур та окремих фізичних осіб-підприємців від діяльності та дій, що наносять їм збиток внаслідок порушення законодавства або ділової етики
 - C. стійкий стан рівноваги підприємства, за яким воно здатне зберігати та збільшувати свій певний бажаний стан як завгодно довго в умовах динамічного середовища господарювання

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 8

ПРОГНОЗУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ АДАПТИВНИХ МОДЕЛЕЙ

План

1. Класифікація адаптивних моделей.
2. Основні показники діяльності підприємства в умовах адаптивної економіки.
3. Прогнозування як елемент управління ресурсами підприємства.
4. Застосування адаптивних моделей для прогнозування чистого доходу від реалізації продукції.

Тести:

1. *Моделі дисконтування даних, що здатні швидко пристосовувати свою структуру і параметри до зміни умов-це?*
 - A. Адаптивні моделі прогнозування
 - B. Економічні моделі прогнозування
 - B. Загальні моделі прогнозування
 - Г. Важливі моделі прогнозування

2. *Яку модель застосовують для короткострокового прогнозування економічних процесів?*
 - A. Модель нульового порядку
 - B. модель Брауна,
 - B. Модель першого порядку
 - Г. Модель другого порядку

3. *Яка модель описує процеси, які не мають тенденції розвитку, вони мають лише один параметр?*

- А. Модель нульового порядку
- Б. модель Брауна,
- В. Модель першого порядку
- Г. Модель другого порядку

4. *Модель, яка враховує наявність тренду-це?*

- А. Модель нульового порядку
- Б. модель Брауна,
- В. Модель першого порядку
- Г. модель Хольта.

5. *Який метод є найбільш пристосованим методом до будь-якого часового ряду ?*

- А. загальний метод
- Б. практичний метод
- В. аналітичний метод
- Г. метод ТейлаВеджа

6. *Мережа, яка складається з біологічних нейронів, що зв'язані та функціонально об'єднані в нервовій системі?*

- А. загальні мережі
- Б. нейронної мережі
- В. економічні мережі
- Г. спеціальні мережі

7. *Перший клас економічних задач, які можна вирішити, застосовуючи штучні нейронні мережі-це?*

- А. Прогнозування.
- Б. класифікація об'єктів економічного аналізу.
- В. адаптивність
- Г. загальність

8. *Система, що складається з багатьох простих обчислювальних елементів (нейронів), певним чином пов'язаних між собою-це?*

- А. загальні мережі
- Б. нейронної мережі
- В. економічні мережі
- Г. Штучна нейронна мережа

9. *Настільна лабораторія для математичних обчислень, проектування електричних схем і моделювання складних систем-це?*

- А. Matlab
- Б. Statistica
- В. NeuroShell Day Trader
- Г. BrainMaker

10. Досить потужне забезпечення, що застосовується для пошуку та аналізу даних і виявлення статистичних закономірностей-це ?

- A. Matlab
- B. Statistica
- B. NeuroShell Day Trader
- Г. BrainMaker

Запитання та завдання для самоперевірки

1. Опишіть класифікаційні ознаки, за якими адаптивна моделі прогнозування.
2. Охарактеризуйте застосування адаптивних моделей прогнозування у практиці діяльності підприємства
3. Опишіть методи використання нейронних мереж у адаптивній економіці.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1. Ареф'єва О. В., Вовк О. М. Адаптивне управління підприємствами в умовах неологічного відтворення: монографія. Київ : НАУ, 2020. 232 с
2. Ареф'єва О.В. Планування економічної безпеки підприємств: монографія / Європейський університет / О.В. Ареф'єва, Т.Б. Кузенко– К.: Видавництво Європейського університету, 2004. – 172 с.
3. Савченко В. Ф. Національна економіка: навчальний посібник/ МОН України. – Київ: Знання, 2011. – 312 с.– (Вища освіта ХХІ століття)
4. Пашута М. Т. Прогнозування та програмування економічного і соціального розвитку: навчальний посібник/ МОН. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 408 с.
5. Вітлінський В.В., Коляда Ю.В., Кравченко Т.В., Трохановський В.І. Адаптивні моделі в економіці: навчальний посібник [Електронний ресурс]. – К.: КНЕУ, 2013. – 98 с.
6. Соціальна, поведінкова, адаптивна економіка: теорія та практика. Монографія. Кол. авт.: О.І. Павлов, Т.А. Кулаковська, В.А. Самофатова [та ін.]; за ред. О.І. Павлова. – Одеса: Астропринт, 2016. – 172с..

Допоміжна література

7. Ареф'єва О.В., Вовк О.М. Стійкий розвиток підприємств у міжнародному економічному просторі: монографія. К.: НАУ, 2018. 260 с.
8. Ареф'єва О.В. Антикризове управління підприємством: Монографія. - Львів: Укр. академ. друкарства, 2011. – 252 с.
9. Гриньова В. М. Управління підприємством в умовах розвитку ринку : монографія / В. М. Гриньова, М. М. Новікова. – Харків : Вид. ХДЕУ, 2010. – 268 с.
10. Кузьмичов А. І., Медведєв М. Г. Економетрія. Моделювання засобами MS Excel: навчальний посібник/ МОН. – Київ: Ліра-К, 2011. – 212 с.
11. Науменко В. І., Панасюк Б. Я. Впровадження методів прогнозування і планування в умовах ринкової економіки – Київ: Глобус, 1995. – 200 с
12. Тунік А. Абрамович О. Основи сучасної теорії управління: навчальний посібник/ МОН. – Київ: НАУ-друк, 2010. – 260 с.

Інформаційні ресурси в інтернеті

13. <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
14. <http://www.kmu.gov.ua>
15. <http://www.me.gov.ua>